

[Arne Bjerregaard]

hvis der er flere, der søger? Det må da være let at svare på.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Der er som allerede sagt ingen kvotabegrænsning i dette forslag. De begrænsninger, der er i henseende til fradragsrettens udnyttelse, ligger i forslaget klart og tydeligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Ændringer som følge af EFs 6. momsdirektiv).

(Lovforslag nr. L 98. Fremsat 17/11 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Da mit partis ordfører i den foreliggende sag, hr. Camre, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på socialdemokratiets vegne fremsætte vore synspunkter på det foreliggende lovforslag.

Lovforslaget er en ændring, der følger af EFs 6. momsdirektiv af den 17. maj 1977 om harmonisering af medlemslandenes omsætningsafgifter. Der er altså tale om en EF-følgelovgivning, som vi efter vort medlemskab af EF er forpligtet til at gennemføre.

Sagt i korthed er formålet med 6. momsdirektiv, at samtlige medlemslande merværdiafgiftsbeskatter det samme varesortiment og det samme tjenesteydelsesområde.

For så vidt angår vareområdet, er momsafgiften i forvejen generel, mens det ikke er tilfældet for tjenesteydelserne. Da det ikke er muligt at opregne samtlige beskattede tjenesteydelser, indeholder lovforslaget bestemmelser om de tjenesteydelsesområder, som er undtaget fra afgiftspligten. Det drejer sig først og fremmest om hospitalsbehandling og anden sundhedsvirksomhed, social forsyning og bistand, herunder dag- og døgninstitutioner, uanset om disse er private eller offentlige, skole- og undervisningsområdet, kulturelle aktiviteter, dog ikke radio- og fjernsynsudsendelser, teater- og biografforestillinger og koncerter o. lign. Undtaget er endvidere sportsaktiviteter og sportsarrangementer, mens undtagelse ikke gælder for motorløb og arrangementer, hvori der deltager professionelle sports- og idrætsudøvere. Personbefordring er undtaget og ligeledes postvæsenets tjenesteydelser; telekommunikation og pakkepost er dog afgiftspligtig. Udlejning, bortforpagtning og administration af fast ejendom er afgiftsfrataget, mens udlejning af værelser i hoteller, gæstgiverier, moteller o. lign. og udlejning af værelser i virksomheder, der er udlejet for et kortere tidsrum end 1 måned, og udlejning af camping, parkering og reklameplads er afgiftspligtig. Forsikringsvirksomhed, bank- og finansieringsvirksomhed, lotterier, forfatter- og komponistvirksomhed samt anden kunstnerisk virksomhed, advokatvirksomhed, rejsebureauvirksomhed og turistkontorers oplysnings- og informationsvirksomhed er ligeledes fritaget, og endelig er tjenesteydelser udøvet af bedemænd m. fl. i direkte tilknytning til bisættelser fritaget.

De tjenesteydelser, der i modsætning til i dag vil blive afgiftspligtige efter den foreliggende lovgivning, er en del af de ydelser, der udføres af arkitekter, ingeniører og landinspektører, edb-bureauer og marketenderier.

Endvidere vil agentvirksomhed, artist-, billet-, vagt- og vikarbureau-tjenesteydelser, ejendomsmæglere og ejendomshandlere, engageringskontorer, impresariovirksomhed og undervisning af erhvervs-mæssig karakter såsom danseskoler, køre-, flyve- og sejlskoler, maskinskrivning, bogføring, strikke-, væve- og broderi- samt rideskoler, musikundervisning, porcelæns-maling, tegning, maling og bridgeundervisning være afgiftspligtig.

Endvidere vil havne- og rationaliseringsvirksomheder, revision, varemesser o. lign.

[Bakholt]

udstillinger samt varemæglere blive ubetinget afgiftspligtige, mens de hidtil har kunnet vælge at svare afgift efter lovens regler om frivillig registrering.

Statens merprovenu som følge af den foreliggende afgift vil andrage ca. 200 mill. kr. om året. Lovforslaget vil derimod ikke indebære nogen ændring i vort moms-system i øvrigt. Det betyder, at angivelse og afregning af momstilsvar, herunder de særlige frister, der gælder for landbrug og fiskeri, ikke vil blive ændret.

De i dag eksisterende og efterhånden godt indarbejdede regnskabs- og faktureringsbestemmelser vil ligeledes blive opretholdt, og selve beregningsgrundlaget, dvs. den afgiftspligtige værdi, der i dag benyttes, vil også fremtidig finde anvendelse.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne meddele, at gruppen kan medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Thorndahl (FP):

Lovforslaget drejer sig om ændring af merværdiafgiftsloven som følge af EFs 6. momsdirektiv. Principielt går lovforslaget ud på, at tjenesteydelser på samme måde som varer generelt bliver momspligtige. Det 6. momsdirektiv tilvejebringer ikke den fuldstændige harmonisering af afgiftsgrundlaget inden for EF, idet Danmark som de øvrige medlemsstater fortsat indtil videre kan bibeholde afvigende ordninger, dvs. afgiftspligt henholdsvis afgiftsfritagelse, som ikke er i overensstemmelse med direktivets hovedbestemmelser.

Det nye i lovforslaget er, at kun de tjenesteydelser, der udtrykkelig er nævnt i loven, undtages for afgiftspligten.

Det fremgår af ministerens bemærkninger, at man ikke kender omfanget af merprovenuet som følge af en udvidelse af momspligten som foreslået, men gætter løst på en indtægtsforøgelse på 200 mill. kr. pr. år.

Jeg kan ikke lade være med at sammenholde skatteministerens sædvanlige og meget løst begrundede provenubetragtninger – for nu at udtrykke sig lidt venligt – med de meget grundige indtægtsberegninger, som mit parti har ledsaget sin økonomiske politik med. Skatteministerens også ved denne lejlighed procentuelle usikkerhed på de provenuberegninger, der fremlægges her i folketinget,

er særdeles stor i forhold til den usikkerhed, som trods alt også findes for vore indtægtsberegninger.

Det fremgår af bemærkningerne, at skatteministeren regner med, at man, såfremt lovforslaget vedtages, vil kunne forvente, at antallet af momsregistrerede virksomheder vil blive forøget med ca. 14.000, og at forøgelsen vil indebære offentlige udgifter på ca. 10 mill. kr. årlig.

Der er samtidig i bemærkningerne henvist til omsætningsgrænsen på 5.000 kr., hvorfra momspligten indtræder, en grænse vi har haft i nogen tid. Det er derfor rimeligt i denne forbindelse at overveje, om grænsen ikke kunne hæves måske til 10.000 eller 15.000 kr. og driftsudgifterne derved reduceres.

Principielt er der noget rigtigt i generelt at afgiftsbelægge alle former for varer og tjenesteydelser. Ud fra rimeligheds- og ligelighedsbetragtninger er det derfor også bemærkelsesværdigt, at advokater fortsat skal afgiftsfritages, medens ejendomsmæglere, sådan som lovforslaget er bygget op, nu skal til at betale moms. Hvorfor vil skatteministeren inden for området ejendomshandler skabe en så kolossal konkurrenceforvriddning mellem advokater, ejendomsmæglere og ejendomshandlere?

På den anden side er det også klart, at fremskridtspartiet altid har vendt sig imod, at den samlede skattebyrde forøges for den i forvejen alt, alt for hårdt plagede befolkning, og forøgelse af momsbyrden burde derfor efter vor opfattelse kompenseres med minimum en tilsvarende reduktion af andre skatter, f. eks. indkomstskat.

Fremskridtspartiets endelige stilling til lovforslaget vil derfor blive bestemt af en afvejning af disse to overordnede hensyn med basis i det grundige udvalgsarbejde, som dette lovforslag nu må gennemgå i folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Ellemann-Jensen (V):

6. momsdirektiv havde vi til behandling i markedsudvalget og i skatteudvalget i marts i år, og dengang udtalte et flertal af skatteudvalgets medlemmer, herunder også venstre, at man ikke skønnede, at det pågældende direktivforslag ville medføre særlige problemer for dansk lovgivning, idet flertallet hæftede sig ved de forbehold, der var taget, og ved,

[Ellemann-Jensen]

at der er en høj grad af frivillighed, når det drejer sig om at inddrage tjenesteydelser under afgiften.

Venstres holdning til det fremsatte lovforslag er derfor grundlæggende positiv, og vi finder det rimeligt, at Danmark inden for de afstukne tidsfrister søger at leve op til forpligtelsen om en harmonisering af EF-landenes omsætningsafgifter.

Vi finder imidlertid, at lovforslagets meget sene fremsættelse har ført til tidsfrister, som er lovlig snævre for de mange virksomheder og enkeltpersoner, der nu pludselig skal momsregistreres. Vi finder det ikke særlig rimeligt, at virksomheder og personer, der skal registreres fra lovens ikrafttræden, allerede skal have været hos toldvæsenet med en registrering inden den 22. december, altså om en måned, specielt ikke da der er tale om mange former for virksomheder og mange personer, som ikke på forhånd er forberedt på at stille den nødvendige administration på benene, og specielt ikke, da det endnu er uklart, da lovforslaget ikke er vedtaget endnu, hvem der skal omfattes af afgiften. Vi vil derfor under udvalgsarbejdet søge at nå frem til mere rimelige ikrafttrædelsesbestemmelser.

Når vi herefter vender os mod principperne i lovforslaget, er det for så vidt en væsentlig ændring af loven, der her foreslås. Hidtil har man for tjenesteydelsernes vedkommende haft, hvad juristerne vistnok kalder en positiv afgrænsning, hvor kun tjenesteydelser, der var udtrykkelig nævnt i loven, var omfattet af momspligt. Nu foreslår man en negativ afgrænsning, hvor alle tjenesteydelser, der ikke udtrykkelig er nævnt som undtagelser, skal være momspligtige. Det vil bl. a. betyde, at hvad der måtte dukke op af nye og i dag ukendte former for tjenesteydelser i fremtiden automatisk vil være momspligtige. Og i et samfund som det danske, der så småt er på vej ind på det postindustrielle stade, hvor servicesektoren kommer til at veje stadig tungere til, kan det være vanskeligt at få fantasien i sving – selv over for dette veloplagte publikum – til at fortælle, hvad der måtte dukke op af tjenesteydelser i fremtiden, og hvor sådanne regler så kan føre os hen.

Jeg kan godt se, at det ville blive en lang liste, hvis vi skulle bevare princippet om en positiv afgrænsning. I marts fik vi en opregning af ikke færre end 173 forskellige former

for tjenesteydelser, som kunne tænkes omfattet af lovforslaget.

Det fremgår også af det 6. momsdirektiv, at afgiften skal være en generel afgift, men det gør det til gengæld så meget vigtigere med en dybtgående drøftelse af, hvilke former for tjenesteydelser det er rimeligt enten at unddrage eller at inddrage under merværdiafgiften. Det fremgår af ministerens fremsættelsestale, at regeringen har ønsket at begrænse undtagelserne mest muligt. Her henvises bl. a. til fiskale grunde. Det kan nu ikke veje særlig tungt til. Der er tale om et provenu på 200 mill. kr., og med det antal nye momsregistrerede virksomheder, der forventes, er det noget med en omsætning på i gennemsnit 80.000 kr. pr. virksomhed eller person, så det fiskale kan altså ikke veje særlig tungt til.

Men så henvises der også til afgrænsningsproblemer, og dem vil vi allerede løbe ind i med de afgrænsninger, som er lagt i lovforslaget. Jeg tænker her på, at f. eks. advokater foreslås holdt uden for afgiften, mens andre liberale erhverv, der på enkelte forretningsområder grænser op til dele af advokaterhvervet, f. eks. ejendomsmæglere, forskellige slags konsulenter og revisorer, skal inddrages under afgiften.

Det er klart, at loven skal kunne administreres uden urimeligt store administrative vanskeligheder, men det er også klart, at den skal kunne virke uden konkurrenceforvridninger også i de liberale erhverv.

Under udvalgsarbejdet må vi så se nærmere på, om listen over undtagelser nu også er lang nok. Der er forskellige former for undervisning og kulturelle aktiviteter i øvrigt, som efter forslaget formentlig vil komme ind under afgiften, men hvor det måske af andre årsager kan være u hensigtsmæssigt, bl. a. fordi der ikke hos modtagerne af disse tjenesteydelser er mulighed for fradrag af afgiften som indgående moms, og hvor der derfor kan blive tale om voldsomme og pludselige prisstigninger. Vi skal også sikre os, at der ikke sker skævvridninger ved, at f. eks. oplysningsforbundenes undervisning holdes uden for afgiften, mens en lignende undervisning i den private sektor, så vidt det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, bliver taget med.

Vi skal give lovforslaget en saglig behandling i udvalget, og det skal vi også gøre un-

[Ellemann-Jensen]

der hensyntagen til, at tiden er ved at være knap.

Hagen Hagensen (KF):

Da vor ordfører i denne sag ikke kan være her i dag, skal jeg på hans vegne gøre nogle enkelte bemærkninger til lovforslaget.

Vi er i princippet enige i, at der kommer til at gælde generelle regler for, at tjenesteydelser tages med ind under momsen, på samme måde som vareområdet nu er det.

Jeg ville egentlig ikke have nævnt enkeltheder, hvis ikke der allerede et par gange var blevet talt om noget, der strejfede det erhverv, der er mit. Jeg vil gerne som sagfører sige: nu vel, skal vi ind under moms, så skal vi det, men det vil bare komme til at betyde, så vidt jeg kan skønne, at så skal jeg have penge tilbage, fordi jeg antageligvis, idet jeg er momspligtig, nu må betale moms af alt det, jeg skal købe ind. Hvis man kommer ind på disse enkeltområder, er det et spørgsmål, om det ikke bliver vanskeligt at have med at gøre. Men det er nævnt, at der kan være visse konkurrenceforvridende forhold, som må gøre, at man må se på, hvem der nu skal være med, og hvem der skal være udenfor. Jeg tror nok, det er svært at foretage den afgrænsning, også på den måde det er gjort her i lovforslaget, men det må vi se på, og jeg kan deltage i beklagelsen over, at der er forholdsvis kort tid til at se på sagen. Vi vil gøre vort bedste ud fra det princip, der er nedlagt deri, at man stort set får moms på alle de ting, som man nu engang mener bør komme ind under feltet. Ud fra dette vil vi virke under udvalgsarbejdet.

Bollmann (CD):

Gennemførelsen af dette lovforslag i henhold til 6. momsdirektiv er som nævnt en forudsætning for, at man i de enkelte lande i EF kan gå over til at beregne de finansielle bidrag efter det fælles grundlag, der er forudsat. CD er enig i den betragtning, at dette grundlag er mere retfærdigt end det nuværende.

Det fremgår bl. a. af bemærkningerne, at hvis mindst 3 medlemsstater ikke er klar til det fælles beregningsgrundlag pr. 1. januar, skal alle stater anvende de hidtil gældende beregningsregler. I den forbindelse vil jeg

gerne spørge, om alle de øvrige EF-lande har gennemført de nødvendige lovændringer.

Selv om to meget væsentlige områder, nemlig personbefordring og handel med jord og fast ejendom fortsat er holdt uden for afgiftspligten, må det erkendes, at det er en meget væsentlig principiel ændring af momsloven, vi nu har til behandling, og at mange brancher nu for første gang stifter bekendtskab med afgiftspligten.

Ifølge bemærkningerne er det meget vanskeligt at skønne over merprovenuet. Det må man sige næsten er bekræftet, da provenuet er steget fra 150 til 200 mill. kr. i løbet af de 2½ måned, der er gået, siden forligspartierne aftalte provenuet og egentlig også brugte det.

Jeg skal ikke gå ind i alt for mange enkeltheder her ved førstebehandlingen, men jeg føler, der er anledning til allerede nu at rejse enkelte spørgsmål.

Efter forslaget er det åbenbart ikke hensigten at ændre grænsebeløbet for afgiftspligtens indtræden, der jo gennem de sidste 10 år har været på 5.000 kr. Jeg vil gerne spørge, om ministeren i denne forbindelse har haft overvejelser om en forhøjelse af dette beløb. Har man afstået fra en ændring, bl. a. på grund af problemer omkring det såkaldte månedskinsarbejde, eller har der været andre årsager?

Efter forslaget bliver erhvervsuafhængig undervisning afgiftspligtig. Jeg forudser ret så store vanskeligheder ved at definere dette begreb, ikke mindst i relation til faglig uddannelse, og jeg forudser også visse urimeligheder i tilfælde, hvor fritidsundervisningen står i et konkurrenceforhold til de undervisningsområder, der nu bliver registreringspligtige. Forholdet mellem ejendomshandlere og ejendomsmæglere og advokater er jo allerede nævnt. Det vil også kunne give problemer.

Da der nu er tale om en ret omfattende ændring af momsloven, er det måske også på tide at se på, om ikke man kunne stryge den såkaldte hotelmoms. Der er nu gennem mange år sket en konkurrenceforvridning for denne branche i forhold til udlandet og på anden måde, og den omstændighed, at man nu tager f. eks. campingpladser ind under afgiftspligten, synes jeg ikke gør forholdet bedre.

Også spørgsmålet om handelen med brugte varer burde indgå i overvejelserne. CD har tidligere påpeget det urimelige i, at visse

[Bollmann]

brancher, f. eks. handel med brugte campingvogne, men også andre områder, i dag faktisk arbejder med et system, der kun ansporer til omgåelse af reglerne. Jeg vil derfor være meget tilfreds, hvis ministeren ville tilkendegive en vis velvilje over for at ændre dette forhold.

Endelig må jeg sige, at jeg er glad for, at ministeren i bemærkningerne fremhæver, at erhvervslivet i almindelighed og de nye registreringspligtige virksomheder i særdeleshed vil have et begrundet krav på information og vejledning i en rimelig overgangsperiode.

Da toldvæsenet som bekendt i forvejen har problemer med at overkomme en forsvarlig kontrol med virksomhederne, vil jeg spørge, om ministeren nu er sikker på, at det bliver muligt at give erhvervslivet denne service, eller om man ikke nu må erkende, at den yderligere centralisering, der er planlagt, vil gøre det endnu mere vanskeligt at bevare en rimelig kontakt til virksomhederne, og at det vil påføre erhvervslivet omkostninger af en størrelsesorden, der er betydeligt højere end de påståede besparelser.

Ole Olsen (SF):

Nu skal det høje ting ingen illusioner gøre sig. Det er et EF-direktiv – det kan somme tider være vanskeligt at huske numrene – det 6. momsdirektiv, vi har til behandling. Jeg kunne sådan set være fristet til at citere en, jeg ikke plejer at citere, nemlig hr. Glistrup, som, da vi havde 2. direktiv til behandling, sagde, at man var fristet til at sige: jawohl. Mere er der måske, når det kommer til stykket, ikke at sige til det.

Jeg lagde mærke til, at den socialdemokratiske ordfører ikke ligefrem dirrede af fryd i stemmen, da han omtalte dette lovforslag, og det er der vist heller ingen grund til. Vi havde i sin tid, længe før jeg kom herind, en omfattende debat i tinget om, hvilke varer og hvilke tjenesteydelser der skulle inddrages under momsen. Det havde i hvert tilfælde den fordel, hvad man så ellers mener om momsen, at det var en dansk afgørelse. Det var efter vores bedste overbevisning – som vi jo skriver under på, når vi skriver under på, at vi vil holde grundloven – vi foretog den afgrænsning, som vi foretog, men nu skal vi åbenbart mod vores vilje, forstår jeg, på almindelige partiers vegne, jeg vil ikke sige

hæderlige partiers vegne, til at foretage en anden afgrænsning end den, vi egentlig talt mener er bedst, men det skal vi altså.

Jeg vil mene, at det er, hvad man kan kalde et skørt forslag. Man vover sig ind på et område, man ikke har megen kontrol med. Jeg skal af hensyn til tingets værdighed ikke drage massageklinikker og andre ydelser ind i dette. Det var fristende at gøre det, for det drejer sig om, hvordan man kontrollerer det her.

Jeg vil gerne spørge skatte- og afgiftsministeren, hvordan man med hensyn til sådan et område som babysitning, altså børnepasning, som efter dette momsdirektiv og efter loven nu helt klart er omfattet, agter at kontrollere det. Jeg er opmærksom på, at der er en grænse på 5.000 kr., så vidt jeg erindrer, og det kan da godt være, at mange unge piger på 14-15-16 år kan holde sig under det, men de kan også komme op over det. Hvordan vil toldvæsenet, skatteministeret osv. sørge for, at der faktisk bliver betalt moms af dette?

Jeg kan ikke se, at det kan haste med at få dette forslag vedtaget. Jeg plejer at tilsige en saglig og velvillig behandling i udvalget. Velviljen er naturligvis ikke til stede fra SFs side, men jeg kan ikke se, at det skal hastes igennem. Et par ordførere har henledt opmærksomheden på den korte tid. Jeg synes, vi skal gennemgå det meget grundigt i udvalget, og om vi så undtagelsesvis skulle komme til ikke at være den artige dreng i Europa og forsinke harmoniseringen en lille smule, så gjorde det måske ikke så meget. Lad os hellere forsøge, om vi kan luge det værste ukrudt væk, sådan at vores momslovgivning ikke bliver fuldstændig forvirrende for befolkningen. Hellere det end at haste det igennem.

Jeg kan altså tilsige – nej jeg vil nødig sige en langsommelig behandling i udvalget, jeg vil tilsige en grundig, men ikke særlig velvillig behandling i udvalget.

Ib Nørhøj (DKP):

Må jeg først lykønske de fleste foregående ordførere med den fintfølede diskretion, hvormed de behandler dette forslag, som faktisk er temmelig vidtrækkende og vidtgående, men det kan man nu ikke mærke på talerne.

[Ib Nørlund]

Vi har ualmindelig mange grunde for at gå imod dette forslag. Vi er imod momsen. Vi er også imod dens udbredelse, specielt på et sådant område som principielt alle tjenesteydelser. Vi er modstandere af EF-integrationen, som forslaget også er et led i. Dertil kommer en ting, som slet ikke har været berørt.

Det er efter min opfattelse meget utidigt netop under de nuværende forhandlinger i EF at føre dette forslag igennem. Længe har man netop omkring det 6. momsdirektiv gjort sig til af fra de danske forhandlers side, at dette skulle bruges til den afgørende modstand for at sikre en afvikling af de monetære udligningsbeløb inden for EF. Det skulle være det store kort, som faldt fra dansk side, at man nægtede at gå med til det 6. momsdirektiv. Nu rabler det altså igennem sådan i huj og hast. Det er udtryk for endnu en kapitulation inden for EF. Når man fremsætter forslaget nu, kan man da slet ikke blive taget alvorligt fra deres side, som det skulle være et pressionsmiddel over for.

Dertil kommer, at der er tale om væsentlige ændringer. Man vil på dette område påtvinge os metoder, som er selvmodsigende indtil det latterlige og stridende mod specielle betingelser her i landet.

Jeg skal ikke gå ind på det alt sammen, men lad os f. eks. tage den moms, der skal lægges på marketenderier. Her tales så meget om, at man ikke skal foretage omkostningsforøgende foranstaltninger, men dæmpe omkostningerne. Det dæmper ikke omkostningerne for arbejdskraften, det er et yderligere hak i reallønnen oven i så mange andre.

Fra danseskolernes side er der også fremsendt en meget begrundet protest imod lovforslaget, idet der vil komme en hel masse problemer med hensyn til, hvad der er undervisning, og hvad der ikke er undervisning. Netop Danmark har danseskoler, der er forbundet med en undervisning af børn, hvad der ikke er almindelig europæisk skik. Og så skal det altså absolut jages igennem her. Ellers tænk på, hvilke problemer man kan få med at bedømme, om jazzballet nu er danseskole eller undervisning i kropsøvelser og sådan noget.

Alt det kommer til at give en hel masse mere og mere naragtige problemer. Ja, jeg må føje et til, selv om det åbenbart ikke er nyt. I forbindelse med den forestående ind-

førelse af professionel fodbold kan det være interessant at bemærke sig det punkt, hvor der står, at sportsforanstaltninger skal være momsfrie, medmindre der er professionelle med, dog sådan, at hvad fodbold angår, skal der være professionelle på begge hold, før det bliver behandlet som momspligtigt. Men hvad skal der egentlig ske, hvis man under en fodboldkamp på det ene hold, hvor der er én professionel spiller, pludselig udskifter ham med en reserve? Skal der så trækkes ekstra fra i momsen, eller hvad kan der komme ud af det?

Det, der faktisk bliver tale om her, er nogle nye bureaukratiske blomster, hvor man i en række kontorer kan komme til at befatte sig med megen spøg og skæmt, som der ikke er nogen særlig grund til at man giver statsstøtte.

For øvrigt vil jeg indskyde, at med alle de mærkelige undtagelsesbestemmelser, som indføres her, fratager man sig i almindelighed argumentet for, at moms ikke kan være forbundet med undtagelsesbestemmelser på helt andre og mere fornuftige områder.

Vi vil i udvalget i en kritisk ånd gennemgå detaljerne. Fordi vi er imod forslaget som helhed, vil vi næppe skåne udvalget for forskellige interessante betragtninger.

Sluttelig må jeg nok sige, at det må give anledning til temmelig megen protest, at man netop nu i forbindelse med de storpolitiske forhandlinger og udnyttelsen af hele emnet i den forbindelse vil give sig til at jaskе et sådant forslag igennem, hvor man vil skaffe ganske unødvendige problemer for en hel masse mennesker her i landet.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det radikale venstre er principielt tilhænger af at udvide momsområdet til også at omfatte tjenesteydelser.

Det er jo sådan, at alle varer, selv de mest livsnødvendige til det daglige underhold, er pålagt moms, og vi ser principielt ingen grund til, at det samme ikke skulle være tilfældet med tjenesteydelser. Man må også sige, at ved at lægge moms på tjenesteydelser undgår man her den forvridding, som i øjeblikket eksisterer mellem varer og tjenesteydelser, som i visse brancher har givet sig forskellige udslag.

[Niels Helveg Petersen]

Men der er selvfølgelig problemer i forslaget. Det første problem, jeg vil nævne, er tidspunktet for lovgivningens gennemførelse. Vi må på forhånd være betænkelige ved den meget hurtige ikrafttrædelse. Der er behov for et meget stort informationsarbejde over for et stort antal virksomheder. Der er et behov for en grundig forberedelse af den administrative tilrettelæggelse, fordi der jo her er tale om, at et betydeligt antal virksomheder inddrages under momsregistreringen.

Dernæst vil jeg nævne, at vi må ønske en nøje diskussion om afgrænsningen mellem de områder, som undtages fra momsen, og de områder, der nu skal inddrages. Er der en risiko for betydelige forvridninger her, ønsker vi det nøje diskuteret og vurderet i udvalget.

Vi deltager også gerne i en diskussion om undergrænsen for momspligtens indtræden, om det er rigtigt at bevare det beløb, vi i øjeblikket har i lovgivningen, i en situation, hvor en række nye virksomheder skal inddrages.

Der er endelig et problem, der ligger helt uden for forslaget her, på det tekniske plan, som jeg lige vil sige en bemærkning om. Det er det forhold, at man fra den danske regerings side under forhandlinger i Bruxelles på et tidspunkt har foretaget en sammenkædning mellem dansk tilslutning til momsdirektivet og afvikling af de monetære udligningsbeløb. En sådan sammenkædning af ting, som ikke har nogen logisk indre sammenhæng, kan altid være betænkelig. Vi ønsker i allerhøjeste grad med regeringen at diskutere spørgsmålet om hensigtsmæssigheden i denne form for sammenkædninger. Jeg vil lade tidspunktet passere ved denne lejlighed; til gengæld må vi så meget des mere vende tilbage til det, når vi får en egentlig markeds-politisk debat inden længe.

Ib Christensen (DR):

Vi står her atter over for en EF-følgelovgivning, som aldrig ville være blevet fremsat og aldrig ville være blevet vedtaget, hvis ikke EF havde krævet det. Det er 14.000 nye virksomheder, der foreløbig inddrages under momssystemet, virksomheder, der ikke tidligere har været det, og virksomheder, der får administrative og andre alvorlige problemer ved at »handle« dette.

Det er også en betydelig principændring, der sker, idet man ændrer princippet om, at hvad der ikke udtrykkelig er nævnt, er momsfrit. Nu bliver det sådan, at alt, hvad der ikke udtrykkelig undtages, skal underkastes merværdibeskatning. Det betyder i øvrigt, som tidligere ordførere har været inde på det, at der er områder, som vi i dag måske knap kender, og områder, som heller ikke er nævnt i bemærkningerne, men som fremtidig bliver inddraget under momssystemet.

Tidligere ordførere har nævnt den konkurrenceforvridning, der sker mellem ejendoms-mæglere, der kommer under momssystemet, og advokater, der fortsat friholdes. Andre har også nævnt spørgsmålet om undervisning, hvor man siger, at al almindelig skoleundervisning og faglig uddannelse skal friholdes for moms, men hvor man altså ikke desto mindre inddrager danseskoler, rideskoler, køreskoler osv. under momssystemet. Det afstedkommer en enorm konkurrenceforvridning til ugunst for disse uddannelser, der nu pludselig skal momses. Det siges, at faglige uddannelser ikke skal under momssystemet, men hvad med uddannelse af danselærere? Jeg har fået at vide, at det tager 3 år at ud-danne en danselærer. Er det en faglig uddannelse, skal den ikke momses, men det skal den ifølge forslaget.

Efter at man nu gennem fritidslovgivningen har sørget for, at befolkningen får en masse tilbud i form af dansk folkedans, jazzgymnastik, motionsdans og hvad ved jeg, og derved skaber en konkurrenceforvridning ved gratis lokaler og offentlige tilskud, så skal dette liberale erhverv, som danseskolerne er, ikke alene fortsat drives på kommercielle vilkår, det skal oven i købet have en 18 pct. moms smækket oveni. Dette er simpelt hen dræbende. Det er en historie om, hvordan man ødelægger eksistensgrundlaget for et liberalt erhverv, og her tilføjer man et hidtil frit erhverv så at sige dødsstødet. Alternativet er selvfølgelig, at de må søge ind under den offentlige tilskudslovgivning, under fritidslovgivningen; og til syvende og sidst offentlig ansættelse. Så kan man fundere over, hvor mange af de 200 mill. kr., som dette forslag skulle give i merprovenu, der så er sparet. Det kan meget vel blive en nettoudgift for de offentlige kasser af betydelig størrelsesorden.

[Ib Christensen]

Vi er imod dette forslag af mange gode grunde. Dels fordi det er en EF-følgelovgivning – det er noget, vi aldrig ville have gennemført selv, hvis ikke vi var tvunget til det – dels fordi det skaber en fantastisk konkurrenceforvridning for liberale erhverv af ødelæggende karakter, f. eks., som andre ordførere har været inde på det, med hensyn til danseskolerne. Her drejer det sig om et område, som ikke kendes i samme omfang i andre EF-lande, men hvor man altså ikke desto mindre skal momse undervisningen af børn fra 3 til 16 års alderen. Dertil kommer, at forslaget skal jages igennem det høje ting på en måde, der er aldeles uanstændig. Der er altså en masse gode grunde til at afvise dette forslag.

Jeg skal til sidst nævne, at dette også skal ses i forbindelse med de monetære udligningsbeløb, hvor man fra regeringens side gentagne gange har sagt, at dette forbehold over for momsen ville man ikke være med til at opgive, medmindre man fik en afviklingsordning klart igangsat, aftalt og vedtaget. Der er intet sket, og Danmark har reelt ingen løfter fået med hensyn til dette.

Der er altså masser af gode grunde til at afvise dette forslag, og derfor vil mit parti gøre, hvad vi kan, for at argumentere imod dette forslag og modsætte os det og håbe, at i hvert fald nogle af argumenterne gør indtryk.

Waldorff (VS):

Jeg skal ikke sige så meget om dette forslag. Vi er imod det af en lang række grunde, som har været nævnt af ordførerne for de andre EF-modstanderpartier. Vi er imod den harmonisering af EF-lovgivningen, der nu skal ske på dette område, vi er imod selve momsloven og altså også imod denne udvidelse af det område, hvor momsen gælder. Vi har meget svært ved at se fornuften i, at man skal til at betale moms af musikundervisning, danseskoler og alle de andre ting. Alt i alt vil vi selvfølgelig foreslå, at dette forslag bliver forkastet.

Jeg synes faktisk, der er et interessant punkt, man vil lægge moms på. Det er muligt, jeg har misforstået noget, men jeg tror det dog ikke. Det drejer sig om punktet om agentvirksomhed. Jeg kan ikke tro, at man her nøjes med at indskrænke sig til private undersøgelsesbureauer, som sporer årsager til

ægteskabsbrud o. lign., men jeg går ud fra, at man også her vil inddrage politiets og hærens agentvirksomhed. Jeg vil da synes, at det kunne være meget interessant, om vi kunne få et bud på, hvor meget provenuet af den moms, der nu skal lægges på politiets og hærens efterretningsvirksomhed, vil være. Jeg forestiller mig, at der bliver visse problemer med at kontrollere, om man rent faktisk får det provenu ind, der bliver efterforsket for, men det kan vi måske få et bud på fra skatteministeren.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg vil godt takke for tilslutningen, der omfatter et betydeligt flertal her i folketinget. Jeg har da også taget ad notam de bemærkninger, som har ledsaget den positive støtte til forslaget, og som vi er helt parat til at tage op i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Et af de hovedsynspunkter, der ledsagede den positive stilling, var spørgsmålet om afgrænsningen af de områder, der medtages under loven, idet det jo rigtigt er blevet fremhævet, at principielt gælder det alle tjenesteydelser, dog bortset fra dem, der udtrykkelig er opregnet i loven. Der blev rejst spørgsmål om en række serviceerhverv, som vi kan se nærmere på i udvalget. Der er også af en række ordførere rejst problemet med fritagelsen for advokatvirksomhed, og også dette er jeg parat til at diskutere i udvalget.

Det andet spørgsmål, der var gennemgående, var de relativt snævre tidsfrister for forslaget. Dette skal ikke mindst ses i forhold til, hvordan det går med lignende lovforslag i de øvrige EF-lande, som hr. Bollmann med rette var inde på det. Der kan jeg give den oplysning, at vi i dag forventer, at England, Irland, og muligvis også Frankrig, vil kunne overholde fristen den 1. januar 1978, hvormod vi må stille os særdeles skeptiske over for, om de øvrige lande i EF kan overholde denne frist. Dette til oplysning for diskussionen omkring tidsfristen og det videre udvalgsarbejde.

Det var ikke småting, hr. Bollmann ønskede løst i samme ombæring som dette lovforslag. Vi skulle se på det nuværende grænseløb, som jo ikke har noget direkte med lovforslaget at gøre. Dertil kom afslutningsvis en række synspunkter, som uden anvend-

[Ministeren for skatter og afgifter]

delse af ret megen velvilje nærmest gik i retning af en diskussion om de nuværende toldkammer fastholdelse i Danmark, og en diskussion om, hvor det ene, det andet og det tredje toldkammer skulle ligge i fremtiden. Men jeg er da godt klar over, at en tankegang af den art ligger særlig hr. Bollmann fjernt.

Jeg håber, at vi kan nå det inden for den frist, som er angivet her i lovforslaget. Jeg er klar over, at det stiller krav om et meget omhyggeligt og grundigt udvalgsarbejde, og jeg kan kun sige, at vi vil søge at bidrage med alle de ressourcer, vi har til et sådant udvalgsarbejde.

Ole Olsen (SF):

Det kan godt være, at mit spørgsmål til skatte- og afgiftsministeren i første omgang ikke var præcist nok. Jeg efterlyste, hvad ministeren ville gøre ved kontrolproblemerne. Det var sådan, så vidt mine studier har kunnet fortælle mig, at dengang vi vedtog momsloven, indgik der overvejelser om, hvad man kunne kontrollere eller ikke kontrollere.

Nede i Europa er der noget, man kalder den latinske mentalitet, og det går vist nærmest ud på, at man ikke rigtig tør lægge moms på detailhandelen, for man regner ikke med, at den indbetaler den. Jeg vil ikke sige, at der er nogen latinsk mentalitet her i landet, men jeg er nervøs for, at når vi lægger moms på en lang række tjenesteydelser, så kommer momsen ikke frem til skatte- og afgiftsministerens kontorer, men forbliver i private lommer. Det tog man hensyn til, dengang man fastlagde grænserne for momsen. Jeg vil altså gerne have ministerens kommentarer til de kontrolproblemer, der vitterlig opstår i forbindelse med, at man udbreder momsens område så vidt, som man gør nu.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Når jeg ikke kom ind på kontrolproblemet i første omgang, så var det fordi hr. Ole Olsen nævnte det i forbindelse med en række serviceydelser, som tvang mig til ikke at tage spørgsmålet ganske alvorligt. Men når nu det bliver gentaget i anden omgang, kan jeg sige, at principielt adskiller kontrolproblemet sig ikke fra det kontrolproblem, der eksisterer i forbindelse med kontrollen af varefremstil-

lende virksomheder. Her er også i allerhøjeste grad tale om virksomheder, der spænder lige fra meget, meget små virksomheder til meget, meget store virksomheder. Det er helt den samme problemstilling, vi har inden for servicefremstillingens område, således som det foreligger her. Det forslag, der ligger her, giver altså ikke principielt årsag til vanskeligheder i forbindelse med kontrollen, i forhold til hvad der gælder for de øvrige momsregistrerede virksomheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændrede regler om kontanthjælp ved deltagelse i en kollektiv arbejdsstrid) [af Palle Simonsen (KF), Holm (V), Yvonne Herløv Andersen (CD) og Inge Krogh (KrF) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 69. Fremsat 20/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Eva Gredal):**

Det er jo ikke første gang, vi her i tinget beskæftiger os med forslag om indskrænkninger i retten til hjælp efter bistandsloven for deltagere i en kollektiv arbejdsstrid. Den 17. maj i år behandlede vi et forslag til folketingsbeslutning om samme emne, et forslag, der var fremsat fra konservativ side med hr. Palle Simonsen som ordfører.

Nu har de oprindelige forslagsstillere fået repræsentanter for venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti med sig og har endvidere udarbejdet et egentligt æn-